

[Alfred Jensen.]

ret af en general, som aldeles ikke ønsker, eller som ikke er villig til at rette sig efter de forudsætninger, hvorunder vi og andre lande har tilsluttet os en bestemt traktat. Og det ville få den allerstørste betydning netop i denne forbindelse. Jeg ser ikke rettere, end at en tiltræden af enhedshæren er langt, langt udover det, der indeholdes i Atlantpagten.

Det er forøvrigt tanker, som andre har givet udtryk for, der netop derfor har ønsket, at spørgsmålet skulle behandles i rigsdagen. Når man påstår, at den atlantiske enhedshær er en konsekvens af Atlantpagten, vil jeg dog have lov at stille det spørgsmål, om det også betyder, at andre overenskomster, der træffes, vil være bindende for Danmark. Vil det være bindende for Danmark, hvad Atlee og Truman eventuelt aftaler: at der skal føres en begrænset krig i Kina, en krig, som uvægerlig vil betyde, at vi kommer ud i den tredje verdenskrig, som ingen af os ønsker at være vidne til eller ønsker at komme ud i.

Jeg har med disse bemærkninger villet udtrykke, at vi betragter beslutningen om tiltrædelse af Atlanthæren og Vesttysklands oprustning som gående langt ud over Atlantpagtens rammer, og at vi derfor ønsker den behandlet her i rigsdagen. Da jeg stillede mit spørgsmål om tjenestetiden, forstod jeg, at regeringen i og for sig er indstillet på mere åbenhed, og vi kan ud fra disse betragtninger give forslaget synspunkter vor tilslutning, og jeg håber, at der, selvom foreslaget går i udvalg, må komme et resultat, som betyder, at så afgørende spørgsmål som spørgsmålet om en atlantisk enhedshær for fremtiden forelægges til godkendelse her i rigsdagen.

Udenrigsministeren (Ole Bjørn Kraft):

Jeg tror ikke, det er nødvendigt for mig efter den debat, som nu har fundet sted, at knytte mange bemærkninger til det, som er blevet sagt. Jeg tror, de ærede forslagsstillere selv vil erkende, at det er nødvendigt at underkaste forslaget en prøvelse i et udvalg, og at det ikke er muligt at vedtage det i den form, i hvilken det er forelagt.

Jeg vil dog gerne, for at der ikke skal danne sig myter, og for at man ikke senere udfra de forskellige debatter skal kunne etablere en forestilling om, at stillingen har været en anden, end den virkelig er, sige, at der jo ikke, dengang spørgsmålet om den europæiske forsvarsstyrke var på tale, var nogen modsætning mellem den

daværende regering og de partier, der har underskrevet Atlantpagten, og de ærede forslagsstilleres parti med hensyn til ønskeligheden af, at rigsdagen kunne have fået lejlighed til at drøfte dette spørgsmål. Vi ydede ikke principiel modstand mod denne tanke, det var ikke der, modsætningen kom til syne. Modsætningen viste sig derved, at vi, da rigsdagen ikke havde været samlet efter valget, og da det blev foreslået at udsætte selve svaret en uges tid, til 3. oktober, ikke fandt det rigtigt at gå med til denne udsættelse.

Hvis rigsdagen havde været inde på det tidspunkt, da afgørelsen skulle træffes, og da vi fik meget indstændig henstilling også fra lande, vi står meget nær, om at træffe afgørelsen, så havde denne sag været til debat her i tinget, men spørgsmålet var, om det tjente landets interesser, efter at vi en gang havde bedt om en udsættelse, påny at bede om en udsættelse og dermed rejse en ganske vist uberettiget tvivl om, hvorvidt vi ville yde vor medvirken til opbygning af de forsvarsstyrker, som altid har været forudsat i Atlantpagten. Det var på dette område, uoverensstemmelsen viste sig.

Jeg mener, at en regering må have mulighed for at handle i et sådant tilfælde, og hvis dette forslag blev vedtaget, ville en sådan mulighed være udelukket. Når de udenrigske begivenheder på tidspunkter, hvor rigsdagen ikke er inde, udvikler sig med stor hast, kan vi komme i den situation, at en regering uden afholdelse af et egentligt rigsdagsmøde, men selvfølgelig i så nær tilknytning til rigsdagens partier som overhovedet muligt, må træffe en beslutning i løbet af kort tid. Jeg tror heller ikke, det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard vil mene, at en regering skal være forhindret heri, og at regeringens handlekraft i afgørende øjeblikke skal være lammet på den måde. Jeg er sikker på, at hvis det foreliggende forslag blev vedtaget, ville dette være udelukket, og det kan ikke være meningen. En parlamentarisk regering må have en sådan mulighed, når den søger at sikre sig ved forhandling, at den har den fornødne tilslutning. Så er den parlamentariske fremgangsmåde den, at den bliver draget til ansvar her i tinget og eventuelt styrtet; det er jo på den måde, folketinget udøver sin kontrolmagt. Men jeg vil altså gerne understrege, at vi i princippet er enige om, at et forslag som det, der her er tale om, var velegnet til at blive forelagt på et rigsdagsmøde.

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard